

FARVEL

DIGITAL RADIO ER FREMTIDENS RADIO. GIV DIG SELV CHANCEN FOR AT LÆRE DEN NYESTE RADIOTEKNOLOGI AT KENDE, NÅR GEAR I DENNE ARTIKEL KIGGER PÅ DAB-RADIOER I ALLE FORMER OG STØRRELSER. LÆS OGSÅ OM, HVAD DER SKER, NÅR TV GÅR SAMME VEJ MED DVB.

DAB står for Digital Audio Broadcast og er fællesbetegnelsen for digital radio og for den måde, vi kommer til at høre radio på i fremtiden. DR er de første på banen med hele otte DAB-kanaler, og på sigt vil et væld af DAB-kanaler erstatte de analoge sendinger, vi kender fra i dag – måske allerede i 2007. På det tidspunkt vil alle skulle skifte deres gamle transistorradio ud med en af de nye DAB-radioer. Det digitale format betyder ikke bare bedre lyd-kvalitet, det betyder også flere kanaler pr. frekvens, og dermed muligheden for at love et væld af specielle radiokanaler. Men først skal man jo have et apparat.

MONORADIO – EVOKE-1

GEAR-redaktionen har haft besøg af en række forskellige type apparater, som vi har gransket nøje. Den første DAB-radio, der gav os kriblen i grejningerne var en lille transistorlignende sag fra Pure Digital, som var blandt de første til at producere DAB-radioer, og som til stadighed har et af de største udbud af apparater i sortimentet. Evoke-1 hedder den lille sag, og den har været en af de første, større salgssucceser blandt DAB-produkterne indtil nu. Og det er

der i realiteten ikke noget at sige til. Evoke-1 lyder afsindigt godt for sin størrelse, har ægte trækasse og et stilfuldt design af både knapper og display. Skulle man ønske sig noget endnu mere stilfuldt kan man prøve den nye "Elgar"-udgave, der har kirsebærtræ på siderne og et blåt display med hvid skrift. Når man tænder for Evoke-1, overraskes man over, hvor højt den spiller, og hvor klar lyden er, selv ved høje lydstyrker. Det skyldes blandt andet,

at der sidder en basport i bunden af Evoke-1, som leverer en hel del bund. Desuden dækker den fuldtone 3"-højttaler, der sidder i Evoke-1, frekvensspektrret ret godt stemmelsen taget i betragtning endnu en gang. Der er dog nogle besynderlige ulemper ved Evoke'n. F.eks. er der ikke FM-radio i, hvilket jo er absurd, når man tænker på at vi stadig er i en overgangsfasen til DAB, og at FM-tunere ikke lyder mere end en halv tændstikseske i vore dage.

Det er ret irriterende, for det betyder, at man ikke kan have Evoke'n som sin eneste radioløsning for nuværende. Og så er lyden kun i mono, hvilket er lige så besynderligt i disse boombox-tider. Man kan dog købe en ekstra højttaler til Evoke-1, så

man kan lytte i stereo, ligesom der er et minijack-udtag bagpå, så den kan stikkes til et større anlæg. Man kan dog også springe et skridt op og købe en Evoke-2, der både er i stereo og har FM-tuner. Evoke-1 koster 1499 kr.

DEN DYRE ENDE – CAMBRIDGE DAB300

Fra Hi-Fi-entusiast-mærket Cambridge kommer DAB300, en lækker selvbetalt sag (i hvert fald i den udgave, vi testede!) Man

WELFARE

Pure DRX-701

at man fik mere for pengene, og investerede i et entusiastmærke som Cambridge... men nej! Som mange andre DAB-radioer i denne test, er den baseret på Frontier Silicon-chipset (se boks), og kan nøjagtigt det samme som alle de andre. Der står endda ingen i displayet som på den noget billigere MOSR11. Der er dog enkelte detaljer, du kan for eksempel sætte en indstillet antenne på, og der følger en ekstra ledningsantenne med. Hvis du er i tvivl, vil du formentlig kunne høre forskellen på f.eks. de guldstik, der sidder på den billigere og det minijadedstik, der sidder på f.eks. Evolve-1. Man skal dog lige huske, at selvom DAB er væsentlig mindre end FM, er det komprimeret end FM-radio, og derfor er overlegen, er det dog ikke på samme måde som CD-kvaliteten, og så helt entusiast-agtigt bliver det dog svært. DAB300 fås i selv og sort.

ANDEN ENDE PURE DRX-701

Der bliver Evolve-radioerne, har også fået af high-end DAB-radioer, hvis

man kan tale om noget sådant. Lad det være sagt med det samme: Vi havde svært ved overhovedet at få et ordentligt signal på Pure-modellen. Det vil angiveligt hjælpe med en bedre antenne end den medfølgende ledningsantenne, men da alle de andre radioer havde en fin modtagelse, må vi konkludere, at der enten er noget galt med den model, vi havde fået tilsendt, eller også har Pure DRX-701 simpelthen en dårlig modtagelse. Og nej, det er ikke, fordi vi på GEAR-redaktionen er totale tåber, der ikke kan finde ud af at betjene maskinen, for også denne maskine er baseret på Frontier Silicon-modulet (se boks), og fungerer som næsten alle de andre i testen. Til gengæld har Pure DRX-701 en digital udgang, hvilket jo er ret oplagt, DABs natur taget i betragtning... og det er ret overraskende, at der ikke er flere af de andre radioer, der kan montere en digital udgang. Den har også en USB-port til fremtidige softwareopgraderinger. De to ting giver et stort plus til Pure DRX-701s karakter. Og det er jo klart at lyd-kvaliteten er bedre, når alle de komponenter, der

ikke er lavet af Frontier Silicon, er af en god kvalitet. DRX-701 fås i selv og sort.

DAB I BILEN -DAB52

Vi har også haft tid til at teste en enkelt bilradio med DAB. Der findes efterhånden mange modeller med DAB, og vi ser nærmere på flere af dem i næste nummer af GEAR, hvor vi tester en række unikke bilradioer. Lige i dette tilfælde kigger vi på Blaupunkt's Woodstock DAB52-radio. I bilen kan man ikke bruge sin normale antenne, men skal man bruge en ekstra, særlig DAB-antenne, og det skal man huske at tænke på, når man overvejer at investere i DAB til bilen. Den billigste løsning er en såkaldt rude-antenne, der kan klæbtes på f.eks. vindspejlet. Man skal dog regne med, at en rudeantenne kun har ca. 25% modtagelsestyrke af en normal DAB-antenne, men vi testede Woodstock DAB52 med en

rudeantenne, og fik et fint resultat ud af det. På en køretur fra Århus til København var der store huller mellem byerne, men omkring alle byer var der masser af signal, og Woodstock DAB52 er nem at konfigurere via et simpelt menu-system, og den automatiserede søgning er en stor hjælp, når man kører bil. Desuden er DAB52 forberedt til, når DAB-signalet kommer til at indeholde trafik-information, så bilens navigationssystem selv kan finde ud af at undgå trafikpropper eller vejarbejder. Woodstock DAB52 har dog, på trods af rosen, én meget stor ulempe: Selvom den selv kan finde ud af at skifte mellem FM og DAB i de områder, hvor der er dårlig

MOSDR011

NOGLE DAB-BEGREBER:

DAB

Digital Audio Broadcasting. Færdig analog FM, goddag fremtidssradio.

I modsætning til almindelig FM-radio, hvor én frekvens benyttes af én radiostation, kan én frekvens i den digitale verden udnyttes af op til seks radiostationer og et tilsvarende antal data-kanaler, der er knyttet til de enkelte stationer.

ENSEMBLE

En samling af DAB radiokanaler. Det første, din DAB-radio gør, er at tune ind på et ensemble, hvor den finder en række kanaler, du så kan vælge imellem. I fremtiden vil man kunne vælge mellem en masse forskellige ensembler, hvor DR f.eks. vil besidde det ene, Voice/PopFM et andet og så videre.

COFDM

Står for Coded Orthogonal Frequency Division Multiplex, og er den teknolog, der muliggør at samle flere kanaler i én digital strøm, og er dermed den vigtigste teknolog bag DAB.

DRC

Dynamic Range Compression. Når signaler sendes via FM, komprimeres lyden for at bruge så lidt frekvensbåndbredde som muligt. Dette gælder ikke med DAB, hvor lydkompressionen er datakompression, som vi kender det fra f.eks. mp3-Net, hvilket gør at lyden ikke lyder så meget datamæssigt. Til gengæld er det f.eks. i de fleste af de apparater, der er testet her, indbygget en lydkompressor, der efterligner FM-lydkompression, og man kan slædes til den samme, gamle håndpumpede FM-lyd ved at stille på DRC-værdien på sin DAB-radio. Hvorfor man så end skulle have lyst til det?

PAD

Programme Associated Data. På DAB får du at vide, hvilken musik, der spilles, eller at der er et køj, der kører mod trafikken på motorvej 3. Men det sker på skrift på displayet og ikke i et hul mellem to sange på din regionale P4-station. En stor fordel.

NPAD

Nano-Programme Associated Data. Informationer, der sendes til DAB-radioen uafhængigt af programmet, der sendes. Det kan f.eks. være trafikinformationer om et uheld eller vejarbejde længere fremme, som dog bruges af bilens navigationssystem til at dirigere føreren udenom forhindringer.

FREKVENSBÅND

DAB er udbredt i tre forskellige frekvensområder, L-bånd, Band-III og Canada, hvoraf den sidste naturlig nok er mest udbredt i Canada. Band-III er dog det mest udbredte frekvensbånd i Europa.

DAB-dækning, kan Woodstock ikke finde ud af at skifte over til FM, når der kommer en RDS-trafficmelding, hvilket logisk nok er ret irriterende.

BÆRBAR OG DIGITAL – MOSDR011

Fans af elektronisk musik kender nok Ministry of Sound som et pladeselskab, der udsender compilations, samt fra en række klubarrangementer verden over. Men Ministry of Sound har nu også besluttet sig for, at du skal kunne høre musikken fra pladeselskabet, hvor du end går, for de har lavet en DAB-radio, der er lille og handy. Den har ingen antenne, men bruger ledningen til hovedtelefonen som antenne, hvilket naturligvis ikke giver et fantastisk modtagesignal, men pudsigt nok er signalet bedre i København, end det er i London, hvor DAB har eksisteret længere og er mere udbredt.

Funktionerne i MOSDR011, som radioen hedder, er som i de andre, men til forskel fra stort set alle de andre Frontier Silicon-baserede radioer i denne test, har MOSDR011 en indikator, der viser, hvor stærkt signalet er. Meget brugbart.

MOSDR011 har også en lille equalizer indbygget. Selvfølgelig lyden i MOSDR011 afhænger naturligvis af hovedtelefonerne, hvorefter de medfølgende ikke er noget at råbe hurra for. Men sætter du et par af dine egne hovedtelefoner til, kan du faktisk få en ganske klar lyd med især en god basgengivelse – og med den gode lyd-kvalitet, DAB står for, vil det være en klog ting at gøre. ■

Blaupunkt Woodstock DAB52